

Geleneksel / Modern Türk Tiyatrosu ve Dünya Edebiyatı Tiyatrosu

1. **Hacivat** — Yazıklar olsun ki o senin peder ü mâderine seni okutup yazdırmamışlar.
Karagöz — O pederli mâder ne demek oluyor?
Hacivat — Yani senin pederin yok mu?
Karagöz — (Ağlamaklı) Ah Hacivat benim peder vefat etti.
Hacivat — Ya... Mademki vefat etti, Zeyrek'in alt başında otur, avdette görüşürsünüz.
Karagöz — Sen benden Unkapanı'nda bir tokat yer misin? (Tokat)
Hacivat — Karagöz'üm affedersin sizin pedere ne oldu?
Karagöz — Öldü, öldü... Senin anlayacağın bizim peder sizlere ömür...
Hacivat — Çirmen mi idi yoksa çimendifer mi?
Karagöz — Ne o?
Hacivat — Aldığınız kömür.
Karagöz — Şimdi bir tokat atarsam anlarsın. (Tokat)
Hacivat — Doğru söyle, sizin pedere ne oldu?
Karagöz — Ne kalın kafalı adamsın be! Bizim peder uzandı, uzandı.
Hacivat — Demek sizin peder lastikli idi?
Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?
- A) Geleneksel Türk tiyatrosu örneğidir.
B) Yanlış anlamalara dayalı güldürü öğelerine yer verilmiştir.
C) Karagöz oyununun fasıl (asıl olay) bölümünden alınmıştır.
D) Hacivat, eğitim görmemiş, açık sözlü, hazırcevap bir tiptir.
E) Karagöz, orta oyunundaki Kavuklu'ya benzer özellikler taşır.

2. **Geleneksel Türk tiyatrosu ile modern Türk tiyatrosunun karşılaştırıldığı aşağıdaki bilgilerin hangisi yanlıştır?**

Geleneksel Türk Tiyatrosu	Modern Türk Tiyatrosu
A) Yazılı bir metni yoktur.	Yazılı bir metne dayanır.
B) Kişiler tip özelliği gösterir.	Karakterler de vardır.
C) Dekor yönü zayıftır.	Dekor kullanımı güçlüdür.
D) Güldürü ögesi hâkimdir.	Hâkim bir duygu yoktur.
E) Üç birlik kuralı yoktur.	Üç birlik kuralı esastır.

3. **Batılı anlamda Türk tiyatrosunun ilk örnekleri için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

- A) Genellikle kapalı ve süslü bir üslup tercih edilmiştir.
B) Servetifünun Dönemi'nde kaleme alınmıştır.
C) Birçoğu sahnelenmek için değil okunmak için yazılmıştır.
D) Bazı eserlerde geleneksel Türk tiyatrosunun izleri görülür.
E) Manzum şekilli örnekler de verilmiştir.

4. **İslam Bey** — Benim hiç ocağım da oralarda yatar adam gördün mü? Ecdadımdan kırk iki şehit adı bilirim, rahat döşeginde ölmüş bir adam iştmedim. Anladın a? Bir adam iştmedim... Devlet harp açmış. Düşman serhadde şehitlerimiz kemiklerini, topraklarını çiğnemeye çalışıyor. Hiç nasıl olur ki hasmın silahı vatana çevrilsin de karşısında önce benim göğsümü bulmasın? Ah! Vatanını sevmeyen adamdan sana nasıl muhabbet umarsın?

Zekiye — Eğer... Vatan... Vatan olunca... Ben... Ne derim? Ben... Ben ne diyebilirim? Git!... Git beyim!... Dünyanın bu hâli de varmış! Ben vatanı bilirim. Ben vatan lakırdısını iştmişim... Lakin iki kalbi birbirinden koparır sanmazdım! Meğer koparırmış. Benim gönlümü kopardı.

Bu parçanın teması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Vatanseverlik B) Sabır C) Gurur
D) Ölüm E) Yalnızlık

5. **Ömer Efendi**; elinde bastonu, omzunda mendili ile kahvede bir grup izleyiciye taklit yeteneğini kullanarak şu diyalogu canlandırmaktadır.

- Gumandan seni imtihan edecez, dedi. Hartayı masanın üstüne yaydı.
— Bu ne ki, dedi.
— Hartadır beğem.
— Ya şu gördüğün uzun, kızıl çizgiler ne ki, dedi.
— Huduttur beğem, dedim.
— Ya şurası nire, dedi.
— Paris'tir, dedim.
— İstanbul'dan Paris'e ne kadar vakitte geden, dedi.
— Eşeğinen dört saatte varırık, dedim.

Bu parçada sözü edilen Ömer Efendi için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Hayalbaz B) Kuklacı C) Meddah
D) Şair E) Suför

Geleneksel / Modern Türk Tiyatrosu ve Dünya Edebiyatı Tiyatrosu

6. Oyunda sahte bir evliliğin kısa bir hikâyesi konu edilmiştir. Tek perdelik bu komedinin tipleri halktan seçilmiştir. Basit bir konuyu işleyen eser, komedi türünde kaleme alınmıştır ve orta oyunu, meddah gibi geleneksel Türk seyirlik oyunlarının izlerini taşır. Kişilerin adları eserdeki karakterlere göre seçilmiştir. Müştak Bey, Kumru Hanım'a tutkundur arzusu onunla evlenmektir. Kızın ailesi çirkin ve yaşlı kızlarını, Kumru Hanım'ın yerine vermeye kalkar. Bunun için de nikâhı kıyacak mahalle imamını kandırırlar. Müştak Bey, Kumru Hanım'ın yerine ablası Sakine ile nikâhlandığını anlayınca kıyameti koparır. Arkadaşı Hikmet Bey, imamı işi halletmesi için ikna eder ve sonunda Kumru Hanım'la Müştak Bey'in nikâhları kıyılmış olur.

Bu parçada sözü edilen eser ve yazarı aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Şair Evlenmesi - Şinasi
B) Gülnihal - Namık Kemal
D) Zor Nikâh - Ahmet Vefik Paşa
C) Eşber - Abdülhak Hamit Tarhan
E) Çok Bilen Çok Yanılır- Recaizade Mahmut Ekrem

7. **Agop** : (Komşularına) Böyle güpegündüz fenerle ne arıyorlar ki?
Muhsin : Kim bilir?
Dilâver : Burada bildiğiniz benekli bir adam var mı?
Yuvan : Ne dedin, benekli adam mı? Nideceksin oğul?
İrfan : Yanağı benli, yanağı...
Agop : Sabah sabah yola düşmüş benekli ararsız, he? Tavuktur ya da horoz ararsız...
Durmuş : A benim kızanlarım, Tavuk Pazarı buraya çok irak! Teee Çemberlitaş'ın yancağızında...
İrfan : Tavuk aramıyoruz; adam arıyoruz, adam!
Yuvan : Aman Allah, şu İstanbul'da daha neler işideceğim! Adamın beneklisi olur mu?
İrfan : Haydi bırak sen de ne laf anlamaz adamlara çattık.

"İstanbul Efendisi" adlı oyundan alınan bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Komedi türünde yazılmıştır.
B) Oyun kişileri, ağız özelliklerine göre konuşturulmuştur.
C) Olayın geçtiği mekân İstanbul'dur.
D) Yanlış anlamalara dayalı bir diyalog söz konusudur.
E) İbnürrefik Ahmet Nuri Sekizinci'nin yazdığı bir eserden alınmıştır.

8. **Harpagon** — Kazık gibi dikilip durma evimde. Olanı bite-ni dikizlemek için gücün, her şeyden bir çıkar sağlamak. Her yaptığımı gözetleyen bir adamı istemiyorum karşımda bütün gün. Hafiyeye istemiyorum evimde! Kör olası gözlerin, dört yanımı kuşatmış, yiyecek sanki varımı yoğumu; çalışacak bir şey arıyorlar orada burada, sinsi sinsi!

La Fleche — Ne çalınması, a efendim? Bir çöpünüzü çaldiracak göz var mı sizde? Her şeyinizi bir yere saklamış, gece gündüz nöbet bekliyorsunuz!

Moliere'in "Cimri" adlı oyunundan alınan bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Trajedi türünde yazılmıştır.
B) Yalnızlık teması işlenmiştir.
C) Süslü ve sanatlı bir anlatım benimsenmiştir.
D) Mensur şekilde oluşturulmuştur.
E) Romantizm akımının etkisi vardır.

9. Her ne kadar modern tiyatro ile geleneksel tiyatro arasında sunum, hazırlık, metin, dekor, kişiler, yer, hitap edilen kitle açısından bazı farklar varsa da temelde aynı ortak amaca hizmet ederler. Modern tiyatronun belli bir mekânda sunulması, hazır bir metne dayanması ve geleneksel tiyatronun hemen her yerde sunulabilmesi, metin yönünden çoklukla doğaçlamaya dayanması bu ortak amacı yok etmez. Zira amaç bir olayı söz ve davranışlarla ortaya koymak, seyircinin karşısında olayı canlandırıp göstermektir.

Bu parçada anlatılanlar aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabıdır?

- A) Tiyatro türü hakkında ne düşünüyorsunuz?
B) Geleneksel tiyatro türleri nelerdir?
C) Geleneksel tiyatroyla modern tiyatronun bu oyununuzda kesiştiğini mi düşünüyorsunuz?
D) Tiyatro yazarlarımıza bir öneriniz var mı?
E) Geleneksel tiyatro ile modern tiyatro arasında nasıl bir ilişki vardır?

